

Ez a levél egyébként csak igazolja a *Koszorú* egy későbbi szerkesztői jelentését a jún. 11, 18 és 25-i számokból, a melylyel csaknem szószertint egyezik is. A jelentés illető része így szól: »Körülményeim úgy alakultak, hogy a *Koszorú* szerkesztésére elegendő időt és gondot nem fordíthatván, e lapot a jelen félév lefolytával meg kell szüntetnem. — Az egész éves s általában minden júniuson túl terjedő előfizetések főlöleg részei . . . az illető nevekre és helyekre címmezve, *készpénzben és bérmentve, június első napján* mind postára tétettek.«

Nyilvánvalólag a *Koszorú* e sorain és az itt közölthöz hasonló levélkéken alapul Ercsey Sándor közlése, melyet azonban egy pontjában ki kell igazítanunk: »az egész éves előfizetőknek — írja Ercsey — s ilyen volt vagy száz, minden egyéb kárpótlás ajánlgatása nélkül, sőt mielőtt magában a lapban ennek megszűntét nyilvánosan jelentette volna, már *június 5-én* visszaküldte a félévre előre fizetett összeget, még pedig egytől-egyig valamennyit sajátkezüleg írt rövid levélke kíséretében postán, bérmentve.«¹ A levelek fentebb közzétett egy példányának, valamint a *Koszorú* szerkesztői jelentéseinek tanúsága szerint, a visszaküldés kelte nem 5-ike, hanem *elseje*.

A száz levél közül, melyeket Ercsey említ, eddig egyet sem ismertünk: most íme előkerült belőlük egy, melynek talán kissé bővebb leírása álljon itt a sok elveszett helyett.

KARDOS LAJOS.

HELMECZI LEVELE SIPOS PÁLHOZ.²

Nagytisztelű s tudományu
Sipos Pál urnak szives tisztelétű
Helmeczi.

Ma veszem Ntisztelű Uraságod becses sorait, s nagy sajnálattal kell írnom, hogy Trattner idegen elfogadni ama két késkedő előfizetőtől a pénzt Cassandrara azon oknál fogva, hogy szinte félesztendeje már az előfizetés ideje megszűntének, s ő mindenkor pontos teljesítője lévén ígértének, nem adhatta senkinek alkalmat panaszra. Most már száz váltó forinton alól nem veszi fel az előfizetést s mind e mellett a velin s hollandi nyomtatványok úgy elkapattak, hogy 100 Váltóért sem volna képes most nyomtatványt belőlük adhatni.

¹ Ercsey Sándor: Arany János életéből. 157. lp.

² Sipos Pál előbb szászvárosi, majd sárospataki tanár utóbb tordosi ref. pap a maga idejében híres matematikus, philosophus és költő volt. Kazinczynak, kivel Patakon ismerkedett meg, szeretett és csodált barátja. (Hozzá írt levelei megjelentek 1846-ban.) Tudományánál fogva országszerte tekintélye volt. Nemcsak műveivel szolgálta a magyar tudományosságot, hanem azzal is, hogy a könyvek kelendőségét előmozdította, s hogy más íróknak Maczenasokat szerzett. (Sipos életrajzára Szinnyein kívül lásd gr. Kuun Géza művét: Kerekes Ábel. Kolozsvár 1891. Kerekessel kapcsolatban Sipos munkásságát is méltatja.)

Trattner eddig szentül megfelelt ígérének mindenkor, azokból valahányszor ő előfizetést hirdet, valamint hogy azt fog most ismét Cassandra kijöttével hirdetni egy nagy fényű Irónknak legalább 10 kötetű munkáira, bizton hihetni nékie.

Szívemből fájlalom, hogy most oly szerencsétlen eszköz leheték Nagytiszteletű Uraságod kérelmének teljesíthetésében, egyébként szívemből fogok örvideni, hogyha más alkalommal bizodalmaival meg méltóztatik tisztelni, s én kész szívességgel megfelelehetek kívánatainak.

Téged is velem Nagytiszteletű Tudós Férjű! (engedj meg szívem kiömlésének, hogy Róma bizodalmas hangján nevezlek) mint veled engem Kazinczynk ismertetett meg, s szívem azonnal feléd hajlott. Él boldogul, s számláld feles tisztelőid közzé

Igazszivű

Pest Decz. 26kán 1813.

Heimeczidet is m. p.

Eredetije Szászvároson a Lészay-család tulajdonában.

Közli: DR. KRISTÓF GYÓRGY.

SZENTMIKLÓSSY ALAJOS LEVELEI.

(Első közlemény.)

Az irodalomtörténet a kisebb írókkal szemben gyakran igazságtalan. Megfeledekzik érdemeikről, hallgatással mellőzi buzgó törekvéseiket és pályájuknak csak egy-egy olyan mozzanatát örökíti meg, mikor valamely nagyobb íróval jutottak érintkezésbe. Ez az érintkező pont gyakran épen nem a legkiemelkedőbb pontja pályájuknak, sőt sokszor épen egy fájdalmas összeütközés és vereség emléke fűződik hozzá. És a kisebb író e letörését a nagyobb íróval foglalkozó szakirodalom meglegedéssel emlegeti, megfeledekvén a kisebb író minden egyéb érdeméről.

Szentmiklóssy Alajosnak is ez a sorsa irodalomtörténetírásunkban. Kazinczy lelkes hívét és bizalmas barátját, a nyelvújítás harczosát, a kor kedvelt dal-, szonetti- és meseíróját jóformán teljesen elfelejtettük, csak az epigrammaírónak maradt meg némi halvány emléke, de mindenki hallott a Bajzával való szerencsétlen összeütközéséről. Az itt szenvedett vereség Szentmiklóssyt még életében az irodalom halottai közé számúzta, és az irodalomtörténet ma sem tud róla többet, mint a mennyit Toldy feljegyzett.

E sorok írója meg fogja kísérelni Szentmiklóssy pályáját a maga valóságában megrajzolni, máig összegyűjtetlen verseit az irodalomtörténet számára hozzáférhetővé fogja tenni s ezekhez mintegy bevezetésül most közrebocsátja a költő kiadatlan leveleit. Mielőtt azonban ezt teszi, kedves kötelességének ismeri, hogy köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik e közlemény létrejöttében segítségére voltak: özv. Halász Mózesné, Szentmiklóssy Ida úrnő ő nagyságának, a költő leányának, Hamar István, Heinlein István, Heinrich Gusztáv és Szily Kálmán uraknak.